

ممنوعیت کامل حق کار؛ نام زنان از اساسنامه‌های نهادهای داخلی و خارجی حذف شده است

[امین کاوه](#)

طالبان در ادامه وضع محدودیت بر کار زنان، این بار به موسسه‌ها دستور داده‌اند که به جای کاربرد نام زنان در اساسنامه‌های خود، از «خانوار» کار بگیرند. این گروه، نام زنان را از اعضای هیات مدیره موسسه‌ها نیز حذف کرده و از مسوولان نهادها خواسته‌اند که مردان را به جای آنان معرفی کنند. منابع در موسسه‌ها می‌گویند که طالبان «انجوه‌های زنانه» را کلاً از بین برده و یا مدیریت آن‌ها را به مردان سپرده‌اند. به گفته آنان، این دستور کتبی صادر نشده، اما «مرعی‌الاجرا» است. این در حالی است که والی طالبان برای ارزگان، گفته که براساس فرمان رهبر این گروه، استخدام زنان در موسسه‌ها «به صورت مطلق ممنوع است» و این ممنوعیت شامل بخش واکسین نیز می‌شود. در فایل صوتی منسوب به این مقام طالبان آمده است که هیچ سازمانی حق ندارد زنان را در کار استخدام کند یا به آنان در ازای کار از راه دور، معاش بپردازد. پیش از این، شورای امنیت سازمان ملل متحد نیز گفته است که طالبان زنان را از اعضای هیات مدیره موسسه‌ها و حق امضا در اسناد برنامه‌های کمک‌رسانی، حذف کرده‌اند.

طالبان در بیش از دو سال گذشته، ممنوعیت‌های زیادی را علیه زنان در موسسه‌های داخلی و خارجی وضع کرده‌اند. پس از آن‌که ملا هب‌الله آخوندزاده، رهبر این گروه، دستور منع کار و استخدام زنان در موسسه‌های داخلی را صادر کرد، وزارت اقتصاد تحت مدیریت طالبان فشارهای زیادی را بر موسسه‌ها اعمال کرده است.

این وزارت اقتصاد تحت کنترل طالبان این بار دستور داده است تا نهادها از کاربرد واژه «زنان» در اساسنامه و گزارش‌های کاری‌شان خودداری کنند. منابع آگاه به روزنامه ۸ صبح می‌گویند که براساس این دستور، موسسه‌ها مکلف شده‌اند که به جای واژه «زنان» از «خانوار» یا کلمه‌های دیگری کار بگیرند.

منابع آگاه از موسسه‌های بین‌المللی در افغانستان می‌گویند که طالبان تمام عرصه‌های زندگی را برای زنان روزبه‌روز تنگ‌تر کرده‌اند. به گفته آنان «طالبان می‌گویند که نام زن‌ها را نگیرید. نوشته کنید انجوها، خانوارها و از این گپ‌ها. با وجودی که زنان را از هیات مدیره انجوها حذف کرده‌اند، اما از نام زنان در متن‌ها هم جلوگیری می‌کنند.» این منابع می‌افزایند: «اگر چه مکتوب رسمی [برای منع کاربرد نام زنان در اساسنامه‌ها] نیامده، اما گفته‌اند که [واژه زن] نباشد. وقتی با نام زن مراجعه می‌کنید، می‌گویند که بروید تغییر بدهید، مرد را به جایش بگیرید. زن‌ها در پشت صحنه به‌عنوان مشاور می‌توانند باشند. می‌خواهند انجوه‌های زنانه را کاملاً از بین ببرند.»

منابع می‌گویند که طالبان این دستور را کتبی صادر نکرده‌اند، اما در صحبت‌های روبه‌رو مطرح کرده‌اند و در حال حاضر این فرمان «مرعی‌الاجرا» است. به گفته آنان، حذف زنان از اعضای هیات رهبری موسسه‌ها نیز براساس دستور شفاهی صورت

گرفته است. این منابع تأکید می‌کنند که طالبان با این ترفند می‌خواهند در تعاملات سیاسی خود با جهان از آن استفاده کنند که چنین احکامی به صورت رسمی صادر نشده، شفاهی و موقتی است.

منابع «مردانه‌سازی» ادبیات موسسه‌های داخلی و خارجی را خلاف ارزش‌های حقوق بشری و نهادهای مدرسانی عنوان

می‌کنند. آنان می‌افزایند که این اقدام «حذف هدف‌مند و سیستماتیک» است و باید از سوی نهادهای بین‌المللی حقوق بشری مورد تحقیق قرار گیرد. منابع تأکید می‌کنند که طالبان با حذف نام زنان از اساسنامه‌ها، به دنبال تغییر بنیادی ساختار موسسه‌ها و فعالیت‌های مدرسانی‌اند.

منابع در حالی از حذف نام زنان از ادبیات موسسه‌های مدرسان و اعضای هیات مدیره این نهادها خبر می‌دهند که قبلاً شورای امنیت سازمان ملل این اقدام را صدمه زدن به عملیات بشردوستانه خوانده است. این شورا با نشر گزارشی گفته است که طالبان زنان را از هیات مدیره موسسه‌ها و حق امضا در اسناد برنامه‌های کمک‌رسانی منع کرده‌اند که در تضاد با اصول بشردوستانه قرار دارد.

این در حالی است که چندی پیش محمدعلی جان‌احمد، والی طالبان برای ارزگان، گفته که براساس فرمان رهبر این گروه، استخدام زنان در موسسه‌ها به‌صورت مطلق ممنوع است. به گفته او، این ممنوعیت واکسیناتوران و کار زنان را از راه دور نیز شامل می‌شود. در فایل صوتی منسوب به والی طالبان در ارزگان، آمده است که هیچ نهادی حق ندارد زنان را برای کار استخدام کند یا به آنان در ازای کار از راه دور، معاش بدهد.

محمدعلی جان‌احمد در این نوار صوتی می‌گوید که او چندی قبل با ملا هبت‌الله آخوندزاده دیدار داشته است. او ممنوعیت مطلق فعالیت‌های زنان در موسسه‌ها را دستور رهبر طالبان عنوان می‌کند و هشدار می‌دهد که سرپیچی از این دستور، بازپرسی جدی را در قبال خواهد داشت.

والی طالبان در ارزگان تأکید می‌کند که نقض دستور و عدم تطبیق دستور ملا هبت‌الله، برایش پذیرفتنی نیست. او می‌افزاید: «بعد از این جست‌وجو می‌کنیم. موسسه‌ها اگر کارمندان زنانه‌شان بیایند، مطلق بند می‌کنیم. در این مورد نه گنجایش است، نه منطق است، نه خبر است و نه دلیلی، حکم است.»

این مقام محلی طالبان در جنوب کشور افزوده است: «استخدام زنان تحت هر عنوانی ممنوع است. موسسه‌ها اجازه ندارند زنان را استخدام کنند. این ممنوعیت شامل هر نوع استخدام است، از جمله استخدام برای واکسیناتوران، آگاهی‌دهی عامه و حتی استخدام از راه دور که زنان از خانه کار کنند و معاش دریافت کنند.»

والی طالبان در ارزگان به نهادهای مدرسان در این ولایت هشدار داده است که براساس اطلاعات نهادهای استخباراتی این گروه، شماری از موسسه‌ها زنان را استخدام کرده و در خانه برای‌شان معاش می‌دهند. به گفته او، این کار سرپیچی از دستور رهبر طالبان است. او تأکید کرده کسانی که این فرمان را اجرا نکنند، با آنان برخورد قاطع صورت خواهد گرفت.

گفتنی است که طالبان در سوم جدی ۱۴۰۱، زنان و دختران را از حق کار در سازمان‌های غیردولتی داخلی و خارجی محروم کرده‌اند. وزارت اقتصاد تحت کنترل این گروه، «عدم رعایت حجاب اسلامی» را دلیل این تصمیم خوانده است. این گروه، پس از آن کار زنان در سازمان ملل متحد در افغانستان را نیز منع کرده است.

سازمان ملل روز چهارشنبه، ۱۴ حمل سال جاری، اعلام کرده است که طالبان به آن‌ها اطلاع داده که دیگر هیچ زنی اجازه کار در دفترهای این سازمان را نخواهد داشت. سازمان ملل در واکنش به این تصمیم به تمام کارمندان خود گفته بود که تا اطلاع ثانی به محل کار خود حاضر نشوند.

دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، این ممنوعیت را «غیرقانونی، نقض بی‌بدیل حقوق زنان، نقض

آشکار اصول بشردوستانه و نقض قوانین بین‌المللی» توصیف کرده است. طالبان اما در جریان بیش از دو سال گذشته با صدور بیش از ۵۰ فرمان منع‌کننده علیه زنان، گفته‌اند که در حال حاضر شرایط برای کار زنان مساعد نیست؛ اقدامی که از سوی اکثریت مردم افغانستان «مضحک و شرم‌آور» خوانده شده است.